

kmeta zagotovijo, nekam grdo pačijo, in po veliko-nemškem vetru obračajo. Tega žal, da tudi naš čisto slovenski kraj ni prost, imamo ga v naši sredini; je pa to nam dobro znani „gšeft-lajtar“ pri J. B. On si je tudi noge utrdil, vina in drugih reči spravil s pomočjo slov. kmeta v svojo last, zato se mu vidi velika potreba, da ime svojih očetov, dedov in pradedov predru-gači in mu obleče nemško kamižolo, ali naj ima drugo vse brez ugovora in zavisti in še imena bi mu toliko ne zavidali, ko bi le reva neko-ličkaj boljše nemški umel. Tudi drugega gospoda ne smemo pozabiti tam na levem bregu, kateri prav marljivo hodi k našemu „gšeftlajtarju“, menda za to, da se v nemščini marljivo vadita. On je ud nekega nemškega „Feuerwehrevereina“ in ker ga je nemška omika tako daleč spravila, skušal si je tedaj letos svoje slovensko ime v c. kr. gruntni knjigi na tihem izbrisati, da bi mu „te slov. pare“ ne mogle do živenga. Hvala Bogu, sreča mu ni bila mila, kajti c. kr. bilež-niku in c. kr. okraj. sodniji je pravica prva stvar. Gospoda pač prosimo, naj vendar pre-oblečeta suknje, če ne, povemo še kaj več, vzla-sti o prvem.

Od sv. Jurija v slov. gor. (Letina.)

Ako postavim na prvo vrsto vinorejo, nimam nič kaj dobrega poročati. Z lanskiimi pridelki si nismo veliko opravili. Kupci po njih malo vprašujejo, kapljico le najraje grajajo, ali pa tako plačujejo, kakor druga leta jabolčnico ali kis. Letos zopet nimamo kaj boljšega pričako-vati. Novica od sosednje sv. Jakobske fare nas je odviše vznemirila, kajti tam je trtna uš za-čela že vničevati vinograde. Ali dandanes ni-mamo obžalovati več le samo teh sosedov, kajti neka nesreča, ne bodi je treba, začela je pre-titi tudi našim vinogradom. Navraženi so večji-del, tu manj tam več, že vsi vinogradi, posebno pa se vidi v večernostranskem delu fare (v Par-tinu), kako naglo da se rmeni listje na vinskih trtah in kako počasno da se razvija grozdje. Trditi pa vendar ne vemo, ali dela to trtna uš, ali kak drug mrčes ali strupena rosa. Da bi bilo rmenenje trsov pa vendar-le najgotoveja prikazen strupene rose, ne more se reči, ker ni na spodnji strani listov povsod zapaziti bel-kastih glivičnih lis, ki so baje prva znamenja one bolezn. Da pa se utegne letos grozna stru-pena rosa vinogradov zopet daleko in široko poprijeti, sklepamo iz tega, ker se najdejo na trsih, ki še zdaj niso rmeni, že pogostoma bele lise, na zgornji pa napihnjene bučice. Omenjeno naj tudi bode, da smo v teku tega meseca našli na listovji tudi zelo majhne, zelene ali bolj zeleno-rmenkaste kuke, nekatere s habicami, pa so nam kmalu izpred oči zginile. Med tem tedaj, ko pri teh prikaznih in zraven precej slabem razvitku grozdja marsikateri posestnik zgub-ljava že ves up na vinograde, znajde ze tu in

tam še kak stari vinorejec, ki trdi, da so to sami prazni govori in strahi, in le drugače mi-mogredoča nevezgoda za vinograde, ki dela letine le posamezno slabe. No, radi se takošnjemu mišljenju podvržemo, ali bojimo se, da ga pri-hodnjost kje ne uresniči. Kar se nadalje tiče letine, ne bilo bi se ravno pritoževati, ker je ozimina že večjidel izpod srpa, ali občine: Malna, Gasteraj in deloma tudi sv. Jurij, imajo zarad toče, ki je 20. julija okoli poludneva prihrula, na ovsu in drugih jarinah izdatno škodo. Sadja utegne biti še tudi precej. Sploh sme biti ta kraj ponosen na svoje lepe drevesnice in sado-nosnike, in upati je, ker se mladina v šoli še vedno in vrlo v sadjoreji podučuje in k temu spodbuja, da ne bode v nekaterih letih najti več prostora, kjer bi bilo želeti še kako dre-vesce. Kakor drugod, proti tudi tukaj slivam enaka bolezen kakor trsovju, ker se jim listje prerano suši. Dobro tedaj, da se novi sadjerejci v občem le z jabelkami in hruškami pečajo.

Iz Čermožišča. (Toča.) V nedeljo, dne 22. julija ob 2. uri popoldne prikazali so se izza Pohorja strašanski oblaki. Groma ni bilo veliko slišati. Bolj so pa naglo rastle, se bli-žali in v eni uri bili so že tukaj prek Sesterž, Sveče, skoz občino Nadole v vzhodno stran občine Čermožišče in zahodno stran občine Ži-tale. Tukaj so zasipali oblaki silno veliko toče, posebno pa na Vodolih tik Marije Tolažnice. Pobila je vse na njivah in vinogradih. Kazalo se je na obilo grozdja, lepe turšice itd., a zdaj so vinogradi že suhi in prazni. Z gore Resenik prihrumelo je strašanske vode z velikim ka-menjem in kladovjem. Hrulo je, kakor bi mislil biti sodnji dan. Letos je ravno 30 let preteklo, odkar ni bilo pri nas take plohe in toče.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor gre govorica, pride Nj. veličanstvo, svitli cesar prve dni me-seca septembra na Česko, kjer bode velike vo-jaške vaje. — Da odstopi naučni minister, dr. pl. Gautsch, trdi se po novinah že dolgo, na njega mesto pa pride neki grof Latour, mož, čegar ime stoji na dobrem glasu pri konserva-tivcih, a brž bode mu to krivo, da ne pride v ministerstvo grofa Taaffe. — Dež. zbori snidejo se po drugih deželah v meseci septembru, naš pa v Gradci, dne 27. avgusta. — Da svitli cesar ne pride v prvih dneh meseca septembra na slov. Stajer, to je sedaj skorej gotovo in pravi se, da je tega krivo — slovo fzm. barona Kuhna v Gradci. Mogoče je že, da je na tem kaj resnice, ker je bilo pri onem slovesu malo, da ne preveč glasno. — Za poslanca v Veli-kovskem okraji si izberó brž ko ne slov. volilci č. g. Gregorja Einspielerja. Le-ta rodoljubni gospod je sedaj župnik v Podklostru in zasluži

vse zaupanje slov. volilcev. Nasprotnih kandidatov je dvoje, troje, a vsi so nemškutarji „polne krvi“ in niso za to, da daje kaj slov. kmet na njih besedo. — Tirolec dr. Lugin, sedaj v Celovci, pošilja koroškim slov. občinam tiskane pole, češ, naj jih podpišejo in če to storé, brž je po vseh novinah, da je ta in ta slov. občina zoper to, da se podučuje po slovensko v ljudskih šolah. Kukovica ali ka-li! — Blizo Ljubljane so zajeli te dni celo tolpo ljudi, ki so ponarejali „einserje“. Delo je bilo slabo, bode jim pa zato tem bolje plačilo. — Veteransko društvo v Kamniku dobi novo zastavo in blagoslovi se mu v nedeljo, dne 12. avgusta. Kumica bode Emilija baronija Winkler, soproga dež. predsednika. — Drž. poslanec, dr. vitez Tonkli sklicuje svoje volilce na Primorji k shodu dne 19. avgusta v Cerkno in dne 2. septembra v Bolec. Taki shodi so dobri. — „Italijansko-podporno društvo“ v Gorici ima v septembru blagoslovljenje nove zastave. Čudno, slov. „podporno društvo“ pa ga svoje dni ni imelo, ker jim ga vlada ni dopustila! — Iz okolice pri Trstu še ni izginil „ljudski ples“, to se pravi veselice, na katerih se pleše in — pretépa. Taki plesi so pri Italijanih navada, toda žal, da že tudi pri tamošnjih slovenskih mladeničih. — Na Hrvaškem bodo sredi meseca septembra velike vojaške vaje in pride na-nje tudi svitli cesar, in druga visoka gospôda. — Kakor se kaže, je že konec prepira med kardinalom Simorjem in ogersko vlado. Tudi ni bilo tako hudo, kakor so židje po madjarskih in tudi nemških listih upili. Jud je jud in če hoče biti še madjarski, je še s tem huji.

Vunanje države. Sv. oče v Rimu, Leon XIII. razpošljejo k malu novo okrožnico do škofov vzhodne cerkve. Okrožnica meri na to, da se naj vzhodna ali pravoslavna cerkev zopet združi z rimsko. Daj to Bog! — Italija je prosta, da se je Bog usmilil. V Neapoli so bile mestne volitve a ko se je videlo, da bodo voljeni katoliški možje, ustavi se na povelje vlade nadalnja volitev. Vidi se, da Crispi umeje, kako da se liberalcem pomaga na vrh. — Na otoku „Vulcano“, na severu Sicilije, odprlo se je žrelo, ki bruha iz sebe dim in kamenje. Ljudstvo, ki biva blizu, se je sila preplašilo. Za njih rešenje se dela marljivo. — V Parizu, v Amijentu in še drugje ustavljajo razni delavci delo ter požigajo tovarne, ako se jim ne vzviša plačilo. — Francoski minister za mornarico tirja izredno blizo 7 milj., sicer pa odstopi, če gre kaj vere njegovi besedi. — Nemški cesar se je vrnil v Berlin ter ostane doma do konca septembra, potem pa pride na Dunaj in gre tudi v Rim. Po tem takem še trpi tripelalijanca, to je zveza Nemčije, Avstrije in Italije. Kaj pa je kje z Rusijo poslej? Ni še ničesar izznati, vendar pa slutimo, da strune niso več

tako napete, kakor poprej. — Bolgarija je slej kakor prej ognjišče, na katerem tli iskra velike vojne, princu Koburškemu štejó že nekateri listi dneve, kar še mu jih poteče na bolgarskih tleh. Kdor mu želi dobro, želi mu, naj strese brž ko brž bolgarski prah s svojih nog. Škoda za-nj! — Srbski kralj, Milan biva sedaj na Bledu, a doma še ni izrekla duhovska sinoda ločitve zakona med kraljem in kraljico. Brž ko ne tudi nič ne bode iz nje. — Turčija zavezuje se, da izplača Rusiji svoj dolg po letih, vsako leto po 350 jezer lir. Od obljube do resnice pa je dolga pot, izlasti še pri Turku. — Grški kralj biva sedaj v Petrogradu ter se poda zatem v Švedijo, kraljica pa se vrne domov, drugih novosti ni iz Grčije. — Poleg Masave si je Italija osvojila sedaj že tudi deželo Zulanov, češ, da je bila le-teh želja, naj razvije Italija svoje bandero v njih deželi. Rrdeče morje je daleč in Bog večni tedaj vedi, kaj je na tem resnice.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Zdaj moram še povedati, kje smo se Slovenci v Rimu kaj glasili. Avstrijski romarji so se dvakrat zbrali v Animi. Anima se zove cerkev in avstrijsko gostišče v Rimu, kateremu je naš presvitli cesar pokrovitelj. Prostorna cerkev bi nam skorej pretesna bila. Govorili so laški, nemški, slovenski in česki. Vsi govorniki so povdarjali našo vdanost in ljubezen do sv. očeta, namestnika Kristusovega, pa tudi našo neomahljivo zvestobo do presvetlega našega cesarja in do cesarske hiše, in čestokrat so govorniki tukaj sred Rima glasno in sigurno ugovarjali nasilstvu, ki se sv. očetu godi, ter so od romarjev terjali, da naj molijo, a da po svojih močeh naj tudi delajo na to, da bodo v Rimu zopet sv. oče gospodar. Marsikatera beseda je bila tako odločna, da se je laška vlada, če jo je zvedela, gotovo dolgo ž njo davila, predno jo je mogla požreti.

Prvi večer je č. g. dekan dr. Sterbenec slovenski govoril. Evo vam njegovega govora jedro:

„Preljubi Slovenci, rojaki moji! Zakaj smo šli v Rim? Kaj nas jo napotilo zapustit dom in ž njim vse drage in ljube naše? Kaj je vzrok, da smo se odpravili na dolgo in težavno romarsko pot? Na ta vprašanja odgovorim: Sv. očeta, papeža Leona XIII. šli smo gledat, prišli jih počastit, jih tolažit, jih razveselit, in prejet njih blagoslov.“

In zares! Že dolgo smo gojili v svojem srcu željo, priti k sv. očetu. Danes se nam je